

Projet cofinancé par le Fonds Européen de Développement Régional (FEDER)
Project cofinanced by the European Regional Development Fund (ERDF)

KATALOG DOBRIH PRAKS

POVZETEK

Uredila: Regija Ligurija

GOZDARSKO TEHNIČNI CENTER KATALONIJE

Naslov: MIKOLOŠKA UREDITEV KOT PLAČILO ZA OKOLJSKO STORITEV

Glavni cilji dobre prakse:

Finančne spodbude za gospodarjenje z gozdovi, ki zagotavlja ohranjanje gob.

Kratek opis dobre prakse:

Gozdovi so pomemben obnovljivi vir lesnih in nelesnih gozdnih proizvodov ter hkrati vir številnih pozitivnih učinkov in storitev. Struktura gozda v Kataloniji je posledica močnega človeškega vpliva, opuščanja gozdov in posledično pomanjkanja gospodarjenja v preteklosti.

Gozdovi v Kataloniji pokrivajo 63 % površine, od tega je 77 % gozdov v zasebni lasti. Uspešnost gospodarjenja z gozdovi je tako odvisna predvsem od zasebnih lastnikov. Ne glede na lastništvo gozdov bi morale gospodarjenje z gozdovi zagotoviti različne okoljske in socialne funkcije. Te postajajo v družbi vse izrazitejše, hkrati se povečuje tudi zavedanje o njihovem pomenu.

Pomen nelesnih gozdnih proizvodov je še posebej zelo pomemben v sredozemskem okolju. V večjem delu Sredozemlja je omogočeno prosto nabiranje številnih gozdnih proizvodov, na primer gob. V tem okviru bi upravljalci gozdov potrebovali nova orodja, ki bi spodbujala gospodarjenje z gozdovi in tako zagotavljala ohranitev gob. Novi ekonomski instrumenti se pojavljajo kot zanimiva možnost financiranja takšnega gospodarjenja.

Izdelana sta bila dva poskusna primera plačevanja za nabiranje gob. Splošna ideja je, da nabiralci z nakupom dovoljenja plačajo za aktivnosti nabiranja, in da je denar nagrada za lastnika gozda za izvajanje določenih gozdnogospodarskih ukrepov, ki ohranjajo ali izboljšujejo rastišča gob. V javnih gozdovih se plača ena/skupna pristojbina za nabiranje gob v jesenskem obdobju, medtem ko se v zasebnih gozdovih plača dovoljenje za dnevno nabiranje.

Z internetnim vprašalnikom se je med sodelujočimi, ki so plačali pristojbino za nabiranje gob, preverjalo sprejemljivost poskusnega primera v javnem gozdu. Rezultati kažejo, da je sistem plačevanja za dovoljenja dokaj dobro sprejet.

Pri vzpostavljanju plačevanja smo se posvetovali z različnimi strokovnjaki in upoštevali reference drugih podobnih shem in načinov v bližnjih območjih ter študijo vrednotenja, ki so jo pripravili Martínez de Aragón et al. (2010). Študija je ocenila minimalno vrednost tovrstne rekreacijske aktivnosti na okoli 30 EUR na osebo na dan med letoma 2001 in 2003. Ob upoštevanju te ocene je treba priznati, da se bo z uvedbo plačila zagotovo zmanjšala dodana vrednost, to je koristi, ki jih nabiralec pridobi ob izvajanju te aktivnosti. Strokovnjaki so za javne gozdne površine predlagali različno obravnavo lokalnih prebivalcev glede zneska pristojbine, vse s ciljem povečati sprejetost plačevanja. V zasebnem območju so pristojbino za nabiranje določili glede na kriterije lastnikov gozda v soglasju z drugimi deležniki.

ZDRUŽENJE LASTNIKOV GOZDOV KATALONIJE

Naslov: UPORABA SISTEMA PLAČEVANJA ZA OKOLJSKE STORITVE V POVEZAVI Z GOZDOVI IN VODO V KATALONIJI

Glavni cilji dobre prakse:

- izvedba poskusnega primera za vzpostavitev PES (Plačila za Okoljske Storitve) mehanizmov, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi, ki zagotavlja regulacijo in urejanje voda (kakovost in kvantiteto)

Kratek opis dobre prakse:

Prispevek gozdov k hidrološkemu ciklu je okoljska storitev z velikim potencialom za gozdarski sektor. Združenje lastnikov gozdov (PFC) iz Katalonije je izvedlo poskusni primer, temelječ na vzpostavitvi mehanizmov za plačilo okoljskih storitev (PES) v povezavi z gozdovi in vodo, še posebej za storitve urejanja voda, kot posledico gozdnogospodarskih ukrepov.

V ta namen so raziskali učinkovito rabo vode v sestojih alepskega bora in hrasta, da bi uporabili različne vrste gospodarjenja z gozdovi in razvojne modele. Študija je bila izvedena s pomočjo simulatorja GOTILWA+ (CREAF, 2009). Vsi preizkušeni gozdarski modeli kažejo izboljšanje učinkovitosti črpanja vode s strani vegetacije v povezavi z gospodarjenjem.

Preučili smo tudi možne mehanizme za izvajanje PES (udeleženci, pravni okvir, viri financiranja itd.) za izboljšanje gospodarjenja z gozdovi za vodo v Kataloniji. Študije, izvedene v okviru projekta SylvaMED, omogočajo precejšnjo popularizacijo sistemov PES.

OBMOČNO ZDRUŽENJE LASTNIKOV GOZDOV PACA

Naslov: KAKO DO PLAČILA OKOLJSKIH STORITEV (PES) ZA STORITVE, KI JIH GOZDOVI ZAGOTAVLJAJO V POVEZAVI Z VODNIM CIKLOM

Glavni cilji dobre prakse:

- Razviti metodo za oceno občutljivosti gozdnega povodja na vodno erozijo in motnost;
- zaščititi mokrišča v zasebnih gozdovih;
- zaščititi vodna zajetja.

Kratek opis dobre prakse

1. Občutljivost na erozijo (Siagne, Var in Alpes-Maritimes). Cilj je bil izdelati metodo za oceno občutljivosti gozdnega povodja na vodno erozijo in motnost. Primer izpostavlja pozitiven učinek gozda pri načrtovanju gospodarjenja z vodami. Metoda uporablja GIS modeliranje, ki ocenjuje oziroma meri splošno občutljivost gozdnega povodja na erozijo glede na vrsto gozdnega sestoja. Ostranitev gozda s simulacijo požarov, bolezni, suš ali prekomernega izkoriščanja gozdov, pokaže visoko občutljivost na erozijo in pojav motnosti vode na prizadetih območjih.
2. Mokrišča (Verdon). V zasebnih gozdovih je veliko mokrišč. Projekt je bil izveden v sodelovanju z Naravnim regijskim parkom Verdon, ki je odgovoren za njihovo zaščito oziroma varovanje. Organizirana so bila srečanja z lastniki zasebnih gozdov, da bi bolje spoznali njihovo gospodarjenje in da bi jih informirali o pomembnosti ohranjanja teh območij, ki igrajo veliko vlogo pri shranjevanju vode in imajo visoko stopnjo biotske raznovrstnosti. Ukrep bo predstavljen Regionalni agenciji za vodo, javnemu organu, ki je odgovoren tudi za davčne zadeve. Del denarja, ki ga plačujejo porabniki vode, je namenjen za vzdrževanje in dobro gospodarjenje z mokrišči.
3. Kakovost vode (mesto Gap). Za mesto Gap je bil pripravljen načrt za gospodarjenje z gozdovi za neposredna in najožja vodovarstvena območja šestih vodnih zajetij, ki vključujejo 21 lastnikov gozdov na 12 hektarih. Organizirano je bilo srečanje z lastniki, da bi bolje spoznali njihove potrebe in njihove cilje oz. želje. Občina je pripravljena spodbujati gospodarjenje z gozdom ob upoštevanju potreb lastnikov, hkrati pa je prevzela tudi finančno pomoč pri gospodarjenju in morebitnih dodatnih stroških.

Izdelani so bili t.i. »plačilni sistemi« za okoljske storitve. Upravičenec plača del stroškov za preprečevanje požarov v gozdu v bližini jezera, ki zagotavlja pitno vodo.

Izvedli smo različne študije, da bi ugotovili in prikazali vloge gozdov in na ta način dobili osnovo za neke vrste »nadomestilo«. Lastnikom gozdov bi lahko pomagali pri dobrem gospodarjenju z gozdovi na območju mokrišč. V povezavi z pojavi erozije in motnostjo je cilj spodbujanje ukrepov za redčenje in izkoriščanje gozdnih sestojev. Pri tem je nujen dogovor med lastniki gozdov in lokalnimi zainteresiranimi udeleženci. Od tega bi imeli koristi oboji.

Združenje, zadolženo za dobavo pitne vode mestom v zalivu Saint Tropez, je plačalo 50.000 € (6,25 €/ha/leto) v prvih štirih letih od sklenitve pogodbe, čemur je sledilo še plačilo 72.400 € (9 €/ha/leto). Ti zneski se porabijo za financiranje vzdrževalnih del v okviru preprečevanja gozdnih požarov v gozdovih, ki se nahajajo na pobočjih. Znesek ustreza delu lastnega, ki bi ga morala prispevati okoliška mesta.

OBMOČNO ZDRUŽENJE LASTNIKOV GOZDOV LANGUEDOC – ROUSSILLON

Naslov: PLAČILO ZA OKOLJSKE STORITVE ZA PODPORO REKREACIJE V ZASEBNIH GOZDOVIH

Glavni cilji dobre prakse:

- najti tehnične in finančne pogoje, da bo socialna/rekreacijska raba gozdov sprejeta s strani zasebnih lastnikov in vključena v njihovo gospodarjenje z gozdovi;
- osvestiti morebitne zainteresirane, kot so lokalne oblasti, turistične in rekreacijske udeležence in ostale uporabnike gozdnega prostora o pomembnosti njihove vključitve v izvedbo PES;
- spodbuditi trajnostno gospodarjenje z zasebnimi gozdovi, ki zagotavlja tudi različne okoljske in socialne dobrine in storitve.

Kratek opis dobre prakse:

V nekaterih gozdnatih deželah so na obrobjih mest na turističnih območjih gozdovi zelo pogosto obiskani. Neprimerna rekreacijska raba gozda lahko povzroči tudi njegovo degradacijo in s tem negativno vpliva na ohranitev naravnega življenjskega prostora. Nadzor nad pogostim obiskom je bistven za ohranjanje in trajnostno gospodarjenje s sredozemskimi gozdovi. Poskusni primer v Naravnem parku Narbonnaise je bil izbran, ker gre za zelo turistično območje, v katerem je velik delež zasebnih gozdov, hkrati pa so gozdovi pomembni za širok krog uporabnikov. Namen projekta je bil spodbuditi zasebne lastnike gozdov za gospodarjenje, ki bi pospeševalo socialne funkcije gozdov v korist dobrega počutja in zdravja prebivalstva. Pripravljeni so bili predlogi za lastnike gozdov v Naravnem parku Narbonnaise, kako obravnavati in urediti neorganizirano rekreacijsko rabo in njen negativen vpliv na okolje ter na kakšen način pozitivno pristopiti k prostemu dostopu v gozd.

Možnosti se kažejo v dialogu in partnerstvu med organizatorji aktivnosti, lokalnimi oblastmi, ki so odgovorne za ustvarjanje možnosti pristočasnih aktivnosti lokalnega prebivalstva, in lastniki gozdov. Ukrepi, sprejeti na treh poskusnih lokacijah (Naravni park Narbonnaise – Aude, gora Canigou (Pyrénées orientales) in občina Lamalou les Bains (Hérault)), naj bi deležnike spodbudili k iskanju možnosti za združitev njihovih ciljev ter sredstev za njihovo uresničitev. Ljudje menijo, da »narava pripada vsem« in njihove zahteve po naravi včasih ne poznajo meja. Mnogi se ne zavedajo posledic nepravilne rabe prostora na degradacijo naravnega okolja in s tem na ohranitev favne in flore. Za ustrezno rabo gozdnega prostora so nujne aktivnosti obveščanja javnosti, še posebej o pomenu ustreznega gospodarjenja z zasebnimi gozdovi, gozdnem bontonu in možnostih prispevanja vsakega posameznika k trajnostni rabi gozdov. Kako torej izbrati ustrezen nadzor, da bi bila sporočila pravilno razumljena in sprejeta s strani javnosti? Na poskusni lokaciji Lamalou les Bains so predlagali »večnamensko dovolilnico«.

Namen metodologije je bil vključiti njen koncept v širšo skrb za trajnostni razvoj gozdov: vzpostavitev PES lahko pripomore k izboljšanju gospodarjenja v gozdovih z nizkimi donosi in preprečevanju požarov (kot v primeru poskusne lokacije naravnega parka Narbonnaise). Lahko je tudi sredstvo za gospodarski razvoj z velikim prispevkom lastnikov gozdov k lokalnim turističnim dejavnostim (kot v primeru poskusne lokacije na gori Canigou).

Pripravili smo tri vrste PES:

- 1/ celotno plačilo za socialno funkcijo zasebnim lastnikom gozdov s strani lokalne skupnosti;
- 2/ pomoč za trajen razvoj rekreacijskih objektov v zasebnem gozdu;
- 3/ vzpostavitev »večnamenske dovolilnice«, tj. neke vrste pravice rabe v zasebnem gozdu

Delo na poskusnih lokacijah kaže, da je najbolj sprejemljiv prvi tip PES (plačajo lokalne oblasti). Na poskusni lokaciji Lamalou les Bains bo zamisel o »večnamenski dovolilnici« težje sprejeta, saj ni zelo priljubljena med uporabniki. Najverjetneje bo predlagan prvi tip PES.

Vendar pa je drugi tip PES sistema prav tako dobro sprejet, saj lahko vzporedno spodbudi druge gospodarske aktivnosti. Hkrati je njegova vzpostavitev težja, zato je bil v sklopu projekta SylvaMED le na kratko opisan.

Izbiri PES bo sledila ocena, ki bo vsebovala vse izdatke za organizacijo, delovanje, nadzor..., potrebne za začetno vzpostavitev sistema, pa tudi za njegovo stalno spremljanje.

ODDELEK ZA OKOLJE REGIJE LIGURIJA

Naslov: GOSPODARJENJE Z GOZDOVI ZA PREPREČEVANJE HIDROGEOLOŠKEGA TVEGANJA

Glavni cilji dobre prakse:

- zmanjševanje hidrološkega in geomorfološkega tveganja;
- povečevanje vrednosti lesa (iskanje koristi za lastnike gozdov), ustvarjanje krajših verig predelave lesa za lokalno rabo (majhni energetske objekti na biomaso, lesni proizvodi itd.);
- pojasniti – državljanom in zainteresiranim – koristi, socialno rabo in okoljske storitve gozdov s hidrogeološkega vidika na kritičnih območjih.

Kratek opis dobre prakse:

Načrtovan je bil poskusni ukrep na študijskem področju Polcevara.

Študijsko področje se nahaja v dolini Polcevera, v neposredni bližini Genove, in obsega tri občine: Ceranesi, Mignanego in Campomorone. Območje je bilo izbrano, 1) ker se nahaja dokaj blizu urbanega območja Genove, 2) ker je delež gozda znaten in 3) ker obstaja veliko razpršenih problemov, kot so hidrogeološka tveganja in zdrsi zemlje ter s tem tudi različna tveganja za infrastrukturo in prebivalstvo.

Na tem območju so bili realizirani naslednji ukrepi:

- Študije in raziskave: geološke in gozdarske študije na določenem delu območja, ki je danes zapuščeno in predstavlja stalno hidrogeološko tveganje. Raziskava o zemljiščih na preučeni področjih je ugotovila več kot 120 skupin lastnikov, ki imajo povprečno manj kot 100 kvadratnih metrov površin. Pri študiji je sodelovalo veliko število lastnikov.
- Dejavnosti upravljanja: šest sestankov z javnimi administratorji in tehnikami iz regije Ligurija in vključenimi občinami, pet sestankov z zasebnimi lastniki, občinami, gozdarskimi podjetji in upravljavci za skupno delovanje in ustvarjanje gospodarsko trajne lesne verige. Preko SylvaMED projektov je bilo ustanovljeno Združenje za gradnjo prometnic lokalnega konzorcija med lastniki in podjetji.
- Analiza stroškov in koristi lokalne oskrbovalne verige z lesom in študija o možnem PES za uporabo lesa na območjih, za katera je značilno veliko hidrogeološko tveganje. Posebej so bili izračunani stroški in koristi lokalne oskrbovalne verige s hlodovino.

Za razvoj PES sheme je treba načrtovati nekatere dejavnosti za razvoj oskrbovalne verige z lesnimi in nelesnimi proizvodi:

- povečati povpraševanje po lokalnem lesu z načrtovanjem majhnih kotlovnice za ogrevanje javnih stavb v občinah;
- oceniti možne prihranke, ki bi jih občine lahko imele letno po spremembi oziroma prilagoditvi njihovih tradicionalnih kotlovnice (na primer v šoli).

Del tega prihranka bi lahko občine investirale kot plačilo za okoljske storitve. Po ocenah bi bil prihranek, pridobljen z uporabo samo lokalnega lesa za energijo (namesto sedanjega ogrevanja na kurilno olje), okoli 20.000 € za ogrevanje dveh javnih stavb.

Omenjen PES bi lahko bil namenjen Konzorciju lastnikov in podjetjem za nadaljnje aktivnosti in za vzdrževanje sistema. To je prvi PES, ki bi lahko okrepil lokalno gospodarjenje z gozdovi. V prihodnosti bi konzorcij lahko razvil druge PES, kot so dovolilnice za nabiranje gob ali dovolilnice za rekreacijske aktivnosti v posebej v ta namen določenih zelenih območjih.

Težava lahko nastopi glede zahtevnega prenosa ideje o plačevanju za socialno rabo naravnega vira: tovrstna plačila postanejo bolj sprejemljiva, ko ljudje vidijo/zaznajo njihove koristi in vrednost (na primer v smislu privarčevanega denarja ali različnih naložb).

Naslov: NABIRANJE GOB V LIGURIJI: KONZORCIJ DOLINE STURA

Glavni cilji dobre prakse:

- povečati ozaveščenost širše javnosti, lokalnih prebivalcev in turistov o pomenu oziroma vlogah gozdov;
- povečati število lokalnih nabiralcev gob in število pridobljenih dovolilnic;
- razviti lokalno gospodarstvo na temelju turizma in nelesnih izdelkov.

Kratek opis dobre prakse:

Na območju Ligurije (Dolina Stura, približno 20 km od Genove) je konzorcij javnih in zasebnih lastnikov ter več podjetij pripravil in sprejel uredbo za nabiranje gob, ki predvideva PES shemo z dovolilnico za nabiranje. Konzorcij razvija tudi inovativna orodja, povezana z dovolilnico: uporabo komunikacijske tehnologije za uporabniku prijazno plačevanje in za dajanje dodatnih informacij o območju (plošče s kodo QR ob poteh in na obrobju gozdov).

Nova komunikacijska orodja lahko predstavljajo novo povezavo med lastniki gozdov in prebivalci oz. državljani. Prisotnost lokalnega konzorcija je pogoj za trajno aktivnost takšnega PES in, v Liguriji, mogoče tudi za druge vrste PES. Vse občine v bližnjem območju so razvile podobne PES za nabiranje gob. V območju doline Stura je odstotek zasebnih lastnikov zelo visok. Zato je združenje med zasebnimi in javnimi lastniki nujno, le to skrbni za gospodarjenje z gozdovi in predvsem za vzdrževanje gozdnih prometnic.

Predvideno je plačilo dovolilnice za nabiranje gob, sredstva pa se uporabljajo kot nadomestilo stroškov za vzdrževanje lokalnih gozdnih cest.

Pravila PES so:

1. brez plačila za lokalne prebivalce, četudi niso lastniki zemljišč;
2. brez plačila za lastnike zemljišč;
3. plačilo dnevne karte 8 €;
4. plačilo letne karte 30 €.

Konzorcij je zabeležil nekaj težav pri izvajanju PES:

- v nekaterih občinah v bližini konzorcija dovolilnico plačajo tudi lokalni prebivalci (četudi simbolično ceno 5 € letno); tako je dovolilnica konzorcija povzročila nekaj nezadovoljstva v bližnjih občinah;
- nekateri razumejo takšen PES kot pogoj za turizem na tem območju in zato po njihovem ni primerno, da bi nabiralci še posebej plačevali;
- težko je natančno ločiti meje med povezanimi lastniki in zunanjimi lastniki, saj kataster zemljišč ni vedno ažuren.

Zelo težko je izračunati izid tega PES, ker je odvisen od dveh elementov: pripravljenosti nabiralcev za nakup dovolilnice in problema nadziranja ter vremenskih pogojev, ki so za rast gob lahko ugodni ali pa tudi ne.

Primer: spomladi leta 2011 so nekateri nabiralci kupili dovolilnice. Ker sezona za nabiranje ni bila ugodna, se je konzorcij odločil vrniti stroške za karte oziroma podaljšati veljavnost karte v leto 2012.

Letno bi lahko prihodek konzorcija nihal med nekaj tisoč evri do več kot 100 tisoč evrov.

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

Naslov: UPORABA PES ZA RAZVOJ ORGANIZIRANE REKREACIJSKE RABE V ZASEBNIH GOZDOVIH V URBANEM OBMOČJU CELJA, SLOVENIJA

Glavni cilji dobre prakse:

- preveriti pripravljenost lastnikov zasebnih gozdov za omogočanje priprave javne rekreacijske infrastrukture na njihovi posesti v zameno za določen znesek nadomestila, ki ga plača občina;
- podpreti rekreacijsko rabo gozda in spodbujati večnamensko rabo gozda v zasebnih gozdovih;
- promovirati javno gozdarsko službo in podpirati sodelovanje med različnimi deležniki;
- podpirati razvoj podeželja s preučitvijo možnosti za dodaten gospodarski dohodek za lastnike zasebnih gozdov za zagotavljanje ekosistemskih storitev na svojih gozdnih površinah;
- obvestiti nosilce odločanja o gozdarski politiki o ideji PES in jih spodbujati z ozaveščanjem o mnogovrstnem pomenu gozda.

Kratek opis dobre prakse:

Novejši razvoj urbanih oziroma mestnih gozdov Celja se je začel v začetku 90. let. Raziskava stanja v mestnih gozdovih Celja ter študija o razvoju socialnih funkcij gozda v mestnih gozdovih, skupaj s pojavljajočimi se konflikti med zasebnimi in javnimi interesi so poudarili potrebo po dolgoročno usmerjenem gospodarjenju z gozdovi. Mestni svet je zato sprejel pobudo Zavoda za gozdove Slovenije da pripravi strategijo za razvoj mestnih gozdov v Celju, Strategija iz leta 1996 je izpostavila naslednje smernice in prioritete:

- zavarovanje mestnih gozdov z lokalnim odlokom;
- izboljšanje lastniške strukture z odkupom zasebnih gozdov;
- prilagojeno gospodarjenje z gozdovi;
- razvoj rekreacijskega in izobraževalnega potenciala gozdov;
- intenzivni in stalni odnosi z javnostjo ter
- zagotavljanje stabilnih finančnih sredstev za gospodarjenje.

Z razvojem mesta in mestnih gozdov so ti postali vedno bolj priljubljeni med prebivalci mesta. Zaradi prevladujočega zasebnega lastništva so postala nasprotja med interesi zasebnimi lastniki gozdov in uporabniki gozdov gozda bolj izrazita

Namen pilotske raziskave je bil preučiti ukrepe za usmerjanje rekreacijske rabe v mestnem gozdu v povezavi z možnostmi dodatnih prihodkov zasebnih lastnikov gozdov. Izbrani sta bili dve poskusni območji v mestnih gozdovih Celja: območje Lokrovec (210 ha) in območje Lahovna (155 ha). Za obe območji je značilna razdrobljena zasebna gozdna posest s povprečno površino 1,72 ha.

Z metodo kontingenčnega vrednotenja je bila raziskana pripravljenost lastnikov gozdov, da sprejmejo organizirano rekreacijsko rabo v svojih gozdovih v obliki sprehajalnih poti in kolesarskih stez. Na osnovi štirih izbranih tras gozdnih poti med Celjem in priljubljenim rekreacijskim območjem Šmartinskega jezera je bilo izbranih 145 lastniki gozdov, s katerimi so bili opravljeni osebni intervjuji. Opredeljene trase poti s skupno dolžino 13,6 km večinoma potekajo po že obstoječih gozdnih stezah in vlakah. Vprašalnik je vseboval štiri sklope vprašanj, ki so obravnavali družbeno ekonomske značilnosti anketirancev, splošno dojemanje vlog gozdov ter odnos do lastnega gozda in obiskovalcev. Zadnji sklop je predstavljalo kontingenčno vrednotenje pripravljenosti lastnikov gozdov za sprejetje organizirane rekreacijske rabe v njihovem gozdu v obliki označenih in urejenih rekreacijskih poti (WTA - Willingness to accept). Skupno je bilo anketiranih 112 lastnikov gozdov. Anketa je pokazala, da je 76% lastnikov gozdov pripravljeno sprejeti ureditev sprehajalnih poti v svojem gozdu brez posebnega denarnega nadomestila ob pogoju, da so poti redno vzdrževane. V drugi fazi kontingenčnega vrednotenja smo z raziskavo ugotovili, da bi bil po mnenju lastnikov gozdov najprimernejši znesek plačila za dovolitev organizirane rekreacijske rabe v njihovem gozdu, ki bi ga plačala lokalna skupnost 617 EUR na kilometer poti na leto. Ta znesek predstavlja obliko

plačila za ekosistemsko storitev (PES), ki bi zasebnim lastnikom na območju urbanih gozdov lahko predstavljala dodatni ekonomski prihodek in spodbudo za manj zadržano sprejemanje obiskovalcev v svojem gozdu. Skupni znesek, ki bi ga morala lastnikom gozdov na leto plačati lokalna skupnost bi glede na dolžino opredeljenih poti znašal 8400 EUR na leto. Za lokalno skupnost lahko PES predstavlja ekonomsko sprejemljiv način zagotavljanja rekreacijske rabe zasebnih gozdov za mestne prebivalce. Poleg odkupa zasebnih gozdov, ki je predvsem dolgoročno naravnani je PES lahko učinkovit instrument za kratkoročno usklajevanje zasebnih in javnih interesov pri rekreacijski rabi mestnih gozdov.

MEDITERANSKI KMETIJSKI INŠTITUT KRETA

Naslov: VZPOSTAVITEV PES SCHEME ZA ORGANIZIRANJE JAVNIH ŠPORTNIH DEJAVNOSTI V SREDOZEMSKIH GOZDOVIH

Glavni cilji dobre prakse:

- spodbujanje družbene/rekreativne rabe gozdov;
- privabiti več obiskovalcev, ki so pripravljene plačati za varstvo gozdov;
- obvestiti lokalno prebivalstvo o ideji PES in ga spodbuditi z osveščanjem o pomembnosti gozda.

Kratek opis dobre prakse:

Poskusni ukrep v gozdu Anopoli/Agios Ioannis na Kreti, v Grčiji, se osredotoča na rekreacijske storitve, ki jih gozd lahko ponudi končnim uporabnikom. Kljub oddaljenosti od urbanega centra mesta Chania območje obišče veliko število domačih in tujih obiskovalcev, še posebej v poletnem obdobju. V zadnjih letih se je povečala populacija žuželke beli borov kapar (*Marchallina hellenica*), kar je skupaj z višjimi povprečnimi temperaturami poleti in z občasnimi, a bolj intenzivnimi padavinami v zimskem obdobju, povzročilo stres za gozdove. Rezultat tega je višja stopnja odmirajočih dreves v zadnjih letih, zaradi česar je ogrožen celoten ekosistem. Gozd je v pristojnosti države, a proračunski rezi in omejeno financiranje ne dovoljujejo izvrševanja nujnih zaščitnih ukrepov za gozdove in omilitev problema. Cilj poskusnega ukrepa je organizirati dve zaporedni kolesarski dirki v spustu in tekmovanje v lokostrelstvu.

Del kotizacij, plačanih s strani športnikov, bo uporabljen za financiranje varstvenih ukrepov v gozdovih: tako končni uporabnik gozdnih storitev (javnost, ki sodeluje na športnem dogodku) plača znesek, ki se zdi sprejemljiv za storitev, ki jo prejmejo.

Vsak udeleženec rekreativne/športne aktivnosti plača določeno kotizacijo. Večji del kotizacije pokrije organizacijske stroške, preostali del pa je namenjen financiranju ukrepov, povezanih z varovanjem gozda, ki bodo zagotovili trajnostno oskrbo za rekreacijske/socialne storitve v prihodnosti.

Avtorji:

GOZDARSKO TEHNIČNI CENTER KATALONIJE:

Juan Martinez di Aragon (inženir gozdarstva), Sandra Torreadella (geografinja), Elena Gorritz (ekonomistka)

ZDRUŽENJE LASTNIKOV GOZDOV KATALONIJE:

Teresa Cervera (inženir gozdarstva), Noemi Palero (inženir gozdarstva)

OBMOČNO ZDRUŽENJE LASTNIKOV GOZDOV PACA:

Louis-Michel Duhon (inženir gozdarstva)

OBMOČNO ZDRUŽENJE LASTNIKOV GOZDOV LANGUEDOC – ROUSSILLON:

Pauline Marty (inženir gozdarstva), Michèle Lagacherie (inženir gozdarstva)

ODDELEK ZA OKOLJE REGIJE LIGURIJA:

Laura Muraglia (okoljski znanstvenik), Umberto Bruschini (inženir gozdarstva), Paolo Derchi (inženir gozdarstva), Andrea Vigo (geolog)

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE:

Robert Hostnik (inženir gozdarstva), Tina Simončič (inženir gozdarstva), Dragan Matijašić (inženir gozdarstva)

MEDITERANSKI KMETIJSKI INŠTITUT KRETA:

Chariton Kalaitzidis (inženir kmetijstva)